

## **JOANNA KOSTECKA**

Zakład Przyrodniczych Podstaw Rolnictwa,  
Wydział Biologiczno-Rolniczy, Uniwersytet Rzeszowski  
e-mail : [jkosteck@univ.rzeszow.pl](mailto:jkosteck@univ.rzeszow.pl)

### **DEKADA EDUKACJI (2005-2014) NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU**

*W pracy podkreślono rolę ustawicznej edukacji dla prawidłowego rozwoju i funkcjonowania człowieka. Zaprezentowano także ogłoszoną przez UNESCO ideę Dekady Edukacji na temat Zrównoważonego Rozwoju (2005-2014), podkreślając rolę Olimpiady Biologicznej dla pobudzania ciekawości świata, zaspakajania potrzeby działania i rozwiązywania problemów przez młodzież - tak ważnych z punktu widzenia aktywności na rzecz zrównoważonego rozwoju.*

*Zainteresowani tematyką ZR nauczyciele i ich uczniowie znajdą w pracy zestawienie przykładów inicjatyw pozwalających na włączenie się do grona osób podejmujących krok po kroku, żmudne upowszechnianie idei zrównoważonego rozwoju w skali Polski.*

**Słowa kluczowe:** Dekada Edukacji, rozwój zrównoważony, Olimpiada Biologiczna

#### **I. WSTĘP**

Edukacja to przekazywanie i nabywanie wiedzy, umiejętności oraz wartości. Jak zauważył Herbert Spencer - największym celem edukacji jest nie wiedza, lecz czyn (edukowanego). Edukacja wpływa na lepsze zrozumienie siebie i bliskich osób, ma znaczenie dla budowania relacji z dalszym otoczeniem, jest więc niezwykle istotna dla prawidłowego rozwoju i funkcjonowania człowieka.

W dyskusji nad losami współczesnej cywilizacji jedno z głównych miejsc zajmują problemy ekologiczne. Działania podejmowane w celu ich rozwiązywania skierowane są przede wszystkim na zwalczanie skutków zagrożeń środowiskowych oraz poszukiwanie alternatywnych systemów wartości o charakterze pro-środowiskowym.

Ogromną rolę w tych działaniach odgrywa edukacja ekologiczna, wykorzystywana w procesie aktywizowania społeczeństwa do praktycznych działań na rzecz środowiska i humanizowania życia człowieka. Edukacja ekologiczna jest tu rozumiana nie jako

---

\* *Pracę recenzowała:* dr hab. Beata Raszka, prof. AWF w Poznaniu, Polski Klub Ekologiczny, Oddział w Poznaniu

przekazywanie encyklopedycznej wiedzy o środowisku, ale kształcenie, wychowanie i kształtowanie społeczeństwa względem otaczającego świata [1].

Edukacji poddajemy się na co dzień oglądając telewizję, słuchając radia, czytając książki i gazety. Niektórzy z nas odczuwają potrzebę zdobywania wiedzy przez całe życie; stąd uzasadnienie działania dla takich inicjatyw jak Uniwersytety Trzeciego Wieku, różnorodne formy studiów podyplomowych, czy inne możliwości dla ustawicznego kształcenia. Potrzeba ustawicznej edukacji nie jest jednak odczuwana przez wszystkich - „chorują na nią” ci, którzy zwykle za młodu pokochali wiedzę i zdołali się przekonać jak samo jej zdobywanie potrafi odmienić życiową perspektywę.

Jednak, gdy zagadnienie edukacyjne ma szczególne znaczenie ogólnospołeczne, nie można liczyć wyłącznie na naturalne potrzeby poszerzania horyzontów przez poszczególnych ludzi. Należy wtedy stworzyć skuteczny i szeroko oddziałujący system dla szybkiego docierania określonego zakresu informacji do ludzi w różnych grupach wiekowych. Gdy idea jest tak ważna i pilna, jak filozofia zrównoważonego rozwoju [6,7,8], system powinien obejmować nie tylko społeczeństwa lokalne, ale także krajowe i zamieszkujące całe kontynenty.

Do działań w tym zakresie powołane zostały różne instytucje i organizacje. Wśród nich ONZ, w celu zwrócenia uwagi społeczności świata na ważne kwestie i w celu wspierania działań o znaczeniu światowym, od roku 1985, ogłasza tzw. Międzynarodowe Dekady.

Idea Dekady Edukacji na temat Zrównoważonego Rozwoju zrodziła się na Światowym Szczycie na rzecz ZR w Johannesburgu (*World Summit for Sustainable Development*), który odbył się we wrześniu 2002 r. Uczestnicy szczytu potwierdzali znaczenie edukacji w tej dziedzinie i zalecali, by Zgromadzenie Ogólne ONZ "rozpatrzyło przyjęcie Dekady Edukacji na temat Zrównoważonego Rozwoju rozpoczynając od roku 2005". W dniu 1 marca 2005 r., w Siedzibie Głównej ONZ, Dekadę Edukacji na temat Zrównoważonego Rozwoju, ogłosił więc oficjalnie Dyrektor Generalny UNESCO, Koichiro Matsuura [[www.unesco...](http://www.unesco...)].

Celem Dekady jest wspieranie dążeń promujących zrównoważony rozwój społeczny, gospodarczy i ekologiczny. Stanowi ona również okazję do dokonania postępu w zakresie rozwoju człowieka oraz poprawy jakości kształcenia, w celu uczynienia z niego kluczowego czynnika przemian.

Dekada Edukacji na rzecz ZR odbywa się pod hasłem promocji wartości, a ZR jest kompleksowym wyzwaniem, sięgającym w przyszłość [2]. Jest to koncepcja społeczna i intelektualna obejmująca wszystkie dziedziny życia, która zakłada, że troska o środowisko przełoży się na rozwój ekonomiczno-społeczny.

Jaka ma być dekada edukacji? Według Kalinowskiej (uczestniczki spotkania w Johannesburgu), Dekadę Edukacji winny charakteryzować: interdyscyplinarność i holizm, wspieranie wartościami, rozwijanie krytycznego myślenia i kierowanie ku rozwiązywaniu problemów. Rozwiązywanie problemów ma być odpowiedzią na wyzwania i potrzeby lokalne. Dekada Edukacji ma się odbywać pod hasłem „promować wartości” - ponieważ ma podkreślać: szacunek dla innych /także przyszłych pokoleń, szacunek dla różnorodności i odmienności, szacunek dla środowiska i zasobów planety [2].

## **II. ZNACZENIE OLIMPIADY BIOLOGICZNEJ DLA DZIAŁAŃ UPOWSZECHNIAJĄCYCH ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ**

Prowadzenie edukacji ekologicznej, w tym na rzecz zrównoważonego i trwałego rozwoju powinno być wielopłaszczyznowe i wpisane w zadania instytucji działających na

rzecz ochrony środowiska w województwach, powiatach i gminach. Określanie celów i form edukacji uwzględniających specyfikę regionu, lokalną tożsamość i tradycję kulturową spoczywa jako obowiązek na samorządach. Wg Kasprzaka [3] szczególnie ważną rolę należy przypisać powiatom, gdzie lokalne inicjatywy obywatelskie powinny zetknąć się z programami krajowymi i europejskimi.

Rolę Olimpiady Biologicznej dla pobudzania ciekawości świata, zaspakajania potrzeby działania i rozwiązywania problemów przez młodzież - tak ważnych z punktu widzenia aktywności na rzecz zrównoważonego rozwoju, trudno przecenić. Olimpiada Biologiczna jest jedną z bardziej efektywnych form uwrażliwiania młodzieży w zakresie problematyki przyrodniczej.

Choć zrównoważony rozwój jest szerokim pojęciem interdyscyplinarnym, które obejmuje podstawy ekonomiczno-gospodarcze, społeczno- kulturowe i przyrodnicze, do jego rozumienia zobowiązuje nas od dawna Konstytucja [4].

Zainteresowanie olimpijczyków biologią prowadzić może w naturalny sposób także do przyrodniczych podstaw zrównoważonego rozwoju, a w konsekwencji do akceptacji zrównoważonych zachowań na co dzień, do których należy na przykład oszczędne gospodarowanie wodą i energią, nie nadużywanie środków i preparatów chemicznych, uczestnictwo w zrównoważonej gospodarce odpadami przez aktywną ich segregację, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych. Lista priorytetów w tym zakresie jest zmienna, dlatego tak ważnym staje się zaszczepienie młodego pokolenia potrzebą stałego kontaktu z wiedzą i nauką.

Biorąc pod uwagę ekonomiczno-społeczne aspekty zrównoważonego rozwoju należy także podkreślić fakt, że współczesnej gospodarce potrzebny jest starannie i nowocześnie wykształcony człowiek – kreatywny i zdolny do łatwego adaptowania się do zmiennego otoczenia, do podejmowania pracy w warunkach szybkich zmian specjalizacji i zawodów [3].

Edukacja jak żadna inna działalność wymaga twórczego zaangażowania. Droga zaangażowania przez twórczość jest jednak zwykle długa, żmudna i niepewna, a efekt często nieokreślony. Wiadomo tymczasem, że tylko twórcze realizowanie edukacji ekologicznej zapewni przygotowanie aktywnych i świadomych członków społeczeństwa obywatelskiego, gdzie świadomość ekologiczna i odpowiedzialność za ekologiczne skutki swojego działania, jest nadal postrzegana jako bardzo ważna determinanta infrastruktury warunkującej rozwój ekonomiczny i możliwość dalszej integracji w ramach Unii Europejskiej [5].

### **III. MOŻLIWOŚCI WŁĄCZENIA SIĘ DO GRONA PODEJMUJĄCEGO UPOWSZECHNIANIE IDEI ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU**

Niewiele osób rozumie jaki wpływ na stan i jakość środowisk Ziemi mają zachowania poszczególnych osób, rodzin i grup społecznych jak również ich przyzwyczajenia, style życia, mody, sposoby wypoczynku lub odżywiania. Dlatego też edukacja dla zrównoważonego rozwoju, wspomagająca zrozumienie zależności między człowiekiem, jego wytworami i przyrodą, obejmować musi wszystkich ludzi bez wyjątku- w pierwszej kolejności najmłodszych i młodzież, która może skutecznie przekazywać osobom starszym wzorce zachowań proekologicznych.

Zainteresowani tematyką ZR nauczyciele i ich uczniowie znajdą poniżej zestawienie przykładów inicjatyw pozwalających na włączenie się do grona osób podejmujących krok po kroku, żmudne upowszechnianie idei zrównoważonego rozwoju w skali Polski.

Budowanie jakości postaw proekologicznych wobec przyrody i zrównoważonego rozwoju za pomocą kampanii promocyjno- informacyjno- edukacyjnej podejmuje np. Liga Ochrony Przyrody. Obecnie LOP zrzesza około 230 tys. członków indywidualnych i blisko 480 członków zbiorowych w 41 Okręgach. Celem Ligi Ochrony Przyrody jest społeczne działanie na rzecz środowiska przyrodniczego, upowszechnienie wiedzy o nim i jego ochronie oraz kultury i etyki ekologicznej. Szczególnie ożywioną działalność LOP prowadzi wśród dzieci i młodzieży zarówno szkolnej jak i studenckiej, organizując koła/ kluby LOP, obozy, kolonie, rajdy, konkursy, olimpiady, zielone szkoły, prace społecznie użyteczne, itp. LOP organizuje również zespoły rzeczoznawców, opracowuje raporty, ekspertyzy i opinie, prowadzi seminaria, warsztaty, sympozja, spotkania, powszechne uniwersytety wiedzy ekologicznej, konferencje i wystawy. Walczy z przejawami niszczenia i uszkodzania obszarów i obiektów przyrodniczych, współpracuje z władzami rządowymi i samorządowymi, skupia ludzi zaangażowanych, ofiarnych, w tym wielu wybitnych specjalistów. Liga ma także znaczącą działalność wydawniczą, w tym miesięcznik „Przyroda Polska” z wkładką „Biuletyn EKO- edukacyjny”.

LOP prowadzi też Europejskie Centrum Ekologiczne, które jest inicjatorem i realizatorem Europejskiej Zielonej Karty, która spotkała się ze znacznym zainteresowaniem instytucji krajowych i międzynarodowych (nagroda Ministerstwa Środowiska za projekt „Zielona Karta” w kategorii krajowych kampanii edukacyjno- popularyzatorskich, w czerwcu 1996 roku).

Liga Ochrony Przyrody realizuje obecnie nową kampanię promocyjno- edukacyjną o zasięgu krajowym pt. „Niezapominajka znakiem jakości naszej postawy wobec przyrody i zrównoważonego rozwoju” [9]. W ramach kampanii realizowane są cztery projekty:

- a/ Święto polskiej niezapominajki trwa przez cały rok,
- b/ Nie wypalajmy traw,
- c/ Ratujmy kasztanowce,
- d/ Ochrona źródeł wody.

Pomysł Święta Polskiej Niezapominajki powstał w 2002 roku przy okazji zbliżania się kolejnych Walentynek. Słuchacze radiowej Jedynki i Eko-Radia uznali wtedy, że potrzebne jest nam święto oparte na naszej własnej kulturze. Symbolem rodzinnego święta i polskich uczuć została niezapominajka, niepozorny kwiatek naszych łąk. Inicjatywa spotkała się z szerokim odzewem i stała się inspiracją do wielu pozytywnych działań. Od roku 2002 niezapominajka utrwaliła się w świadomości jako symbol kultury ekologicznej, postawy wobec przyrody, zrównoważonego rozwoju i naszej tradycji. Dzięki temu, że Niezapominajka wywołuje pozytywne skojarzenia, może być także „przypominajką” o potrzebie zachowania czystości wody, powietrza, gleby, czy różnorodności biologicznej.

Obecnie aby zostać uczestnikiem ruchu niezapominajkowego należy zrealizować co najmniej jedno z poniższych przedsięwzięć w ramach:

a/ projektu Ś w i ę t o p o l s k i e j n i e z a p o m i n a j k i t r w a p r z e z c a ł y r o k :

można np. przylączyć się do tworzenia:

- *Klubu Szkół Parkowych* (w miejscowościach, gdzie znajdują się parki wiejskie, podworskie, albo też obszary gdzie można posadzić drzewa i krzewy)
- *Klubu Szkół z ogrodem* (celem jest wdrażanie w życie hasła polskich szkółkarzy- „Zieleń to życie”; wszędzie, gdzie jest to możliwe sadzimy drzewa, krzewy, kwiaty, siejemy trawę).

lub podjąć inne przykładowe zadania:

- *Znalezienie polan lub niezagospodarowanych miejsc, na których społeczność danej miejscowości może wspólnie spędzać wolny czas*
- *Przeprowadzenie „ekologicznego przeglądu” swojej miejscowości* (zadanie polega na wykonaniu oceny stanu środowiska naturalnego przez „niezapominajkowych zwiadowców”. Oceniamy powietrze, wodę, glebę, las, łąkę itp. w danej miejscowości i przekazujemy raport do urzędów gmin- do służb ochrony środowiska).
- *Poszukiwanie „zielonych skarbów” w swojej okolicy* (należy opracować ankietę z której wynikać ma stan środowiska przyrodniczego w miejscu zamieszkania)
- *Organizowanie niezapominajkowych spotkań dla lokalnej społeczności*
- *Regionalizm* (promuje ciekawe inicjatywy zmierzające do zachowania regionalizmów)

b/ projektu *N i e w y p a l a j m y t r a w* :

Zadaniem tej kampanii jest doprowadzenie do zaniechania wypalania traw przez wzrost świadomości ekologicznej dzieci, młodzieży, rolników, mieszkańców osiedli podmiejskich. Skutkiem będzie szeroko pojęta ochrona przyrody; zachowanie różnorodności biologicznej, zmniejszenie ryzyka pożarowego.

c/ projektu *R a t u j m y k a s z t a n o w c e* :

Celem tego projektu jest włączenie w ogólnopolską akcję ochrony kasztanowców przed szrotówkiem kasztanowcowiaczkiem. Inwazja szrotówka jest ostrzeżeniem przed podobnymi zagrożeniami. Szkodnik ten atakuje nie tylko kasztanowce, ale jawory i klony. Rozmiary i skala zagrożenia wymaga pełnej mobilizacji wiedzy o metodach zwalczania szrotówka oraz podniesienia kwalifikacji osób bezpośrednio zaangażowanych w realizację kampanii. Najprostszym sposobem włączenia się do kampanii ratowania kasztanowców jest zorganizowanie grupy osób, która zinwentaryzuje kasztanowce w swoim otoczeniu. Każde drzewo powinno mieć swoją kartę, na której będą zapisywane kolejne czynności, podejmowane na rzecz jego ratowania. Kolejny krok to wybór sposobów ratowania zagrożonych pasożytem drzew. Należą do nich sposoby mechaniczne, chemiczne i biologiczne.

d/ projektu *O c h r o n a ź r ó d e ł w o d y* :

Celem projektu jest objęcie patronatu nad miejscowymi źródłami wody. Prowadzona w ramach kampanii edukacja ma wpoić uczestnikom prawdę, że woda jest skarbem, zatem trzeba ją szanować, oszczędzać i dbać o jej czystość [9].

Po zdobyciu doświadczenia na przykład w ramach proponowanych wyżej projektów, szkoła może chcieć pokazać swoje osiągnięcia. Warto wtedy podnieść poprzeczkę i sięgnąć wyżej, przystępując do zmagania o zdobycie *ZIELONEGO CERTYFIKATU*. Jak twierdzi jego pomysłodawczyni Honorata Waszkiewicz [10] jest on programem wsparcia i certyfikacji placówek oświatowych w obszarze zrównoważonego rozwoju realizowanym na dwóch poziomach:

- przedszkole i szkoła przyjazne środowisku (przyznawany znak - Zielony Certyfikat I stopnia),
- przedszkole i szkoła jako ośrodek rozwoju zrównoważonego (przyznawany znak - Zielony Certyfikat II stopnia).

Program, realizowany od stycznia 2000 r., bazuje na 10-letnim dorobku programu "Edukacja w Naturze" i współpracy z placówkami oświatowymi w całej Polsce. Jest inicjatywą edukacyjną, skutecznie wspomagającą system oświatowy w Polsce w kształtowaniu postaw i podnoszeniu świadomości ekologicznej dzieci, młodzieży i całych społeczności skupionych wokół placówki oświatowej. Zielony Certyfikat I i II stopnia przyznawany placówkom, które spełnią określone wymagania, jest jednym ze znaków jakości w edukacji w Polsce [11,13]. Program objęty jest honorowym patronatem Ministra

Środowiska, Ministra Edukacji i Nauki oraz Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i realizowany we współpracy z Centralnym Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli. Misją programu „Zielony Certyfikat” jest upowszechnianie idei zrównoważonego rozwoju poprzez inspirowanie społeczności placówek oświatowych i wspieranie podejmowanych przez nie działań jako lokalnych ośrodków zrównoważonego rozwoju.

Program „Zielony Certyfikat” ma charakter atestacyjny, a jednocześnie wspiera uczestniczące w nim placówki poprzez szkolenia i konsultacje. Warto podkreślić, że ta inicjatywa ekologiczna pobudza do wielostopniowej pracy także w zakresie zarządzania placówką i rzeczywistego łączenia aspektów: przyrodniczego, społecznego, kulturowego i ekonomicznego w poszczególnych działaniach.

Uczestnictwo w programie inspirowuje placówki do budowania lokalnej Agendy 21, a utworzone wzorce następnie mogą stać się standardem działania placówki przystępującej do ubiegania się o Zielony Certyfikat. Dzięki prowadzonym działaniom i różnorodnym formom promocji ZC jest znany i uznawany w Polsce i Europie. Liczba placówek ubiegających się o atestację stopniowo wzrasta co powoduje powstanie sieci ośrodków zrównoważonego rozwoju. Program oparty jest o zespół kompetentnych i niezależnych ekspertów oraz o spójne kryteria, zasady i procedury. Kompetencje zespołu gwarantują stały rozwój programu oparty o system zapewniania jakości.

ZIELONY CERTYFIKAT przyznawany jest placówkom, które spełniają określone wymagania stawiane przez Ogólnopolski Zespół Ekspertów Programu „Zielony Certyfikat” i Komisję Certyfikacyjną, powołaną przez Fundację Ośrodka Edukacji Ekologicznej. ZIELONY CERTYFIKAT I STOPNIA otrzymują placówki, które spełniają wymagania podstawowe oraz zrealizują wybrane przedsięwzięcie. ZIELONY CERTYFIKAT II STOPNIA otrzymują placówki, które posiadają Zielony Certyfikat I stopnia i kontynuując działania, przeobrażają się w lokalny ośrodek rozwoju zrównoważonego.

Okazją do bliższego zapoznania się z ideą programu jest coroczna ogólnopolska konferencja [2], która między innymi umożliwia nawiązanie bezpośrednich kontaktów i wymiany doświadczeń z przedstawicielami placówek posiadających certyfikaty.

#### **IV. PODSUMOWANIE**

Innowacji i bardziej efektywnych form działania na rzecz edukacji zrównoważonego rozwoju poszukuje się na całym świecie, licząc na inicjatywy już uwrażliwionych obywateli. Można z całą odpowiedzialnością powiedzieć, że nauczyciele – opiekunowie uczniów biorących udział w Olimpiadzie Biologicznej do takiej grupy należą.

Dodatkowo, to szczęściarze obdarowywani zapałem do poznawania świata przez ich podopiecznych. Można mieć nadzieję, że wielu z nich, pobudzanych przez uczniów i własne potrzeby rozwoju, będzie zainteresowanych możliwością uczestniczenia w dużym systemie działań zmierzających do poznawania, promowania a także udoskonalania założeń trwałego i zrównoważonego rozwoju. Uwrażliwianie na problemy przyrodnicze, do czego prowokuje przystępowanie do Olimpiady Biologicznej, to pierwszy poważny krok, który poprowadzić może skutecznie do przyswajania ekologicznie zrównoważonych nawyków w życiu codziennym. Programy edukacyjne w Dekadzie Edukacji na rzecz ZR będą poszukiwać i upowszechniać innowacyjność pro-środowiskowych działań i zachowań w szkole, gospodarstwie domowym, w podróży, czy podczas wypoczynku.

## V. LITERATURA

1. Grodzińska-Jurczak M., Jamka R.: EDUKACJA EKOLOGICZNA zbiór materiałów dla nauczycieli i studentów. Studio Wydawnicze Opal PG. Kraków. 2000.
2. Kalinowska A.: Dekada edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju. Wystąpienie na Ogólnopolskiej Konferencji Zielony Certyfikat – Placówka oświatowa jako ośrodek zrównoważonego rozwoju. Młodzieżowy Dom Kultury, Łazienkowska 7, Warszawa 7 grudnia. 2005.
3. Kasprzak K.: Edukacja ekologiczna w realizacji zasad trwałego i zrównoważonego rozwoju. Zesz. Nauk. PTIE i PTG Oddz. w Rzeszowie. 6. s. 7-13. 2005.
4. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 1997, Nr 79, poz. 483)
5. KostECKA J.: Upowszechnianie wiedzy ekologicznej warunkiem integracji ze wspólnotą międzynarodową. Mat. Sem. "Problemy rolnictwa regionu poł. wsch. Polski w procesie integracji z rolnictwem krajów Unii Europejskiej. FAPA. s. 183-188. 1995.
6. Kozera P.: Wyzwania zrównoważonego rozwoju w Polsce. Aura 9. s. 29. 2002.
7. Radecki W.: Między Rio a Johannesburgiem - światowe szczyty ziemi. Aura. 4.s. 36-37. 2002.
8. SAUR: Zrównoważony rozwój- nowa szansa dla środowiska naturalnego i recepta na sukces. Ekopartner. XI. s. 25. 2002.
9. Święto Polskiej Niezapominajki trwa przez cały rok. LOP. Biblioteczka Polskiej Niezapominajki. Warszawa 2004.
10. Waszkiewicz H.: Zielony Certyfikat. [www.ekoedu.uw.edu.pl/news.php?d=ekspert&id=9](http://www.ekoedu.uw.edu.pl/news.php?d=ekspert&id=9). 4 marca 2006.
11. Waszkiewicz H., Tyralska-Wojtyczka E.: Zielony Certyfikat – Placówka oświatowa jako ośrodek zrównoważonego rozwoju. Przewodnik. Fundacja Ośrodka Edukacji Ekologicznej. Mazowiecki Regionalny Ośrodek Edukacji Ekologicznej. Warszawa. 2004.
12. [www.unesco.org/education/desd](http://www.unesco.org/education/desd)
13. Zielony Certyfikat – Placówka oświatowa jako ośrodek zrównoważonego rozwoju. [www.zielonycertyfikat.org](http://www.zielonycertyfikat.org).

## DECADE OF EDUCATION FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT (2005-2014)

### Summary

*It was pointed out in the paper that it is important for a human being to educate constantly in order to function. The aims of the Decade of Education for Sustainable Development were presented. Functions of Biology Olympiad as a stimulator of curiosity about the world, fulfillment of the need to act and solve problems important for sustainable development were also pointed out.*

*A teacher interested in the topic can also find examples of initiatives that give the opportunity to join the group of people spreading the idea of sustainable development nationwide.*

**Key words:** Decade of Education, Sustainable Development, Biology Olympiad